

Länsstyrelsen
Kalmar län

REMISS

2016-04-25

1 (9)

Lst Gotland dnr 511-3419-15

Lst Kalmar dnr 511-3380-14

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Enligt sändlista

Samråd kring förslag till utvidgning av Natura 2000-områdena Hoburgs bank och Norra Midsjöbanken med viktiga områden för tumlare

Sveriges kustlänsstyrelser har regeringens uppdrag att föreslå nya Natura 2000-områden för enda inhemska valart - tumlaren. Utgångspunkt ska vara de områden som det internationella tumlarforskningsprojektet SAMBAH har pekat ut som prioriterade.

Länsstyrelserna i Gotlands samt Kalmar län har nu tagit fram ett förslag till utvidgat Natura 2000-område som berör havsområdet runt de tre utsjöbankarna Hoburgs bank, Norra samt Södra Midsjöbanken som ligger i Östersjön söder Gotland och sydost om Öland. Dessa områden är även viktiga födo- och uppväxtområden för torsk och piggvar och det viktigaste övervintringsområdet i Östersjön för alfågel. Sedan tidigare ingår redan Hoburgs bank samt Norra Midsjöbanken i Natura 2000-nätverket på grund av deras stora betydelse för det marina växt- och djurlivet.

Förslaget går nu ut på samråd. Länsstyrelserna gör därefter en avvägning och skickar förslag och eventuella synpunkter vidare till Naturvårdsverket. Beslut om att föreslå områdena till Natura 2000-nätverket fattas av Regeringen.

Bakgrund till regeringsuppdraget

EU-kommissionen har efter utvärdering av nätverket Natura 2000 kritiserat Sverige för att Natura 2000-nätverket brister genom att det inte tillräckligt väl täcker alla våra förekommande arter och naturtyper som ska ges ett tillräckligt skydd enligt art- och habitatdirektivet.

Länsstyrelserna har haft regeringens uppdrag att lämna förslag till nya Natura 2000-områden med utgångspunkt att förslagen ska åtgärda dessa brister. För tumlare har rapporteringsdatum skjutits fram till senast den 15 juni 2016 i avvaktan på en slutrapport från det internationella tumlarprojektet SAMBAH som ansetts nödvändigt att utgå ifrån. NV och HaV har förtydligat att endast vetenskapliga kriterier ska vara avgörande vid framtagandet av områdesförslag. Regeringen är beslutande.

Genomförande

I februari kom den slutliga SAMBAH-rapporten¹ som bl.a. redovisar områden prioriterade för skydd av tumlare. Dessa är de bästa områdena vi känner till för tumlare, och de ska därför vara utgångspunkten för urvalet av Natura 2000-områden. Delpopulationen av tumlare i Östersjön är liten och har minskat drastiskt under de senaste årtiondena. Den anses nu vara akut hotad.

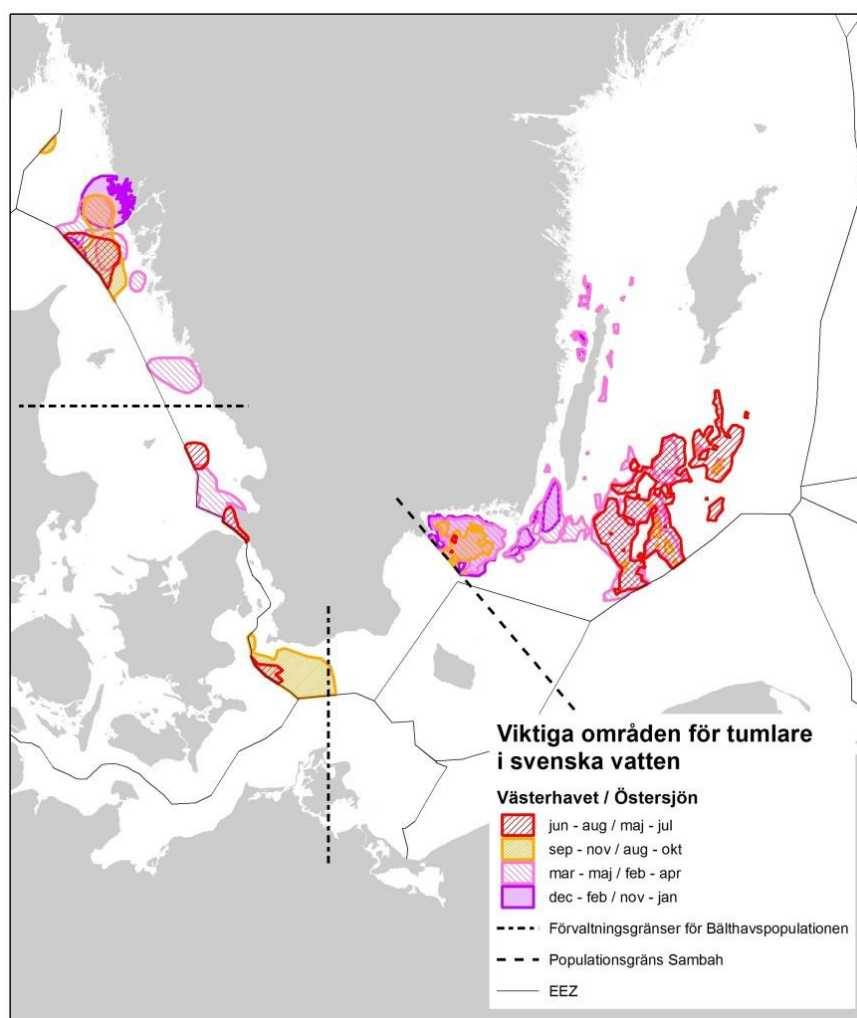

Fig. 1. Viktiga områden för tumlare i svenska vatten. Observera att i sydvästra Östersjön har ingen analys gjorts för perioden november – april. (Carlström, J. & Carlén, I. 2016)

¹ Carlström, J. & Carlén, I. 2016. [Skyddsvärda områden för tumlare i svenska vatten](#).

HaV har anordnat två workshops med fokus på tumlaren, den senaste i Göteborg den 17-18 mars. Förutom generella frågor om arbetet med områdesskydd behandlades fiskefrågor tillsammans med representanter för yrkesfisket samt NGOs.

Länsstyrelsernas remissförslag

Länsstyrelsen i Gotlands län samt Länsstyrelsen i Kalmar län föreslår att befintliga Natura 2000-områden vid Hoburgs bank respektive Norra Midsjöbanken utvidgas till att omfatta hela det område som prioriterats av projekt SAMBAH. Detta område omfattar vattnen runt samtliga tre utsjöbankarna; Hoburgs bank, Norra samt Södra Midsjöbanken. Namnet föreslås bli Hoburgs bank och Midsjöbankarna. Området som huvudsakligen ligger i Svensk ekonomisk zon föreslås enligt såväl art- och habitatdirektivet som fågeldirektivet.

Till grund för områdesavgränsningen av föreslagna Naturaområden har Länsstyrelsens utgått från:

1. Att området är ett kärnområde för tumlare.
2. Eventuell förekomst av andra direktivarter och naturtyper
3. En så tydlig avgränsning som möjligt.

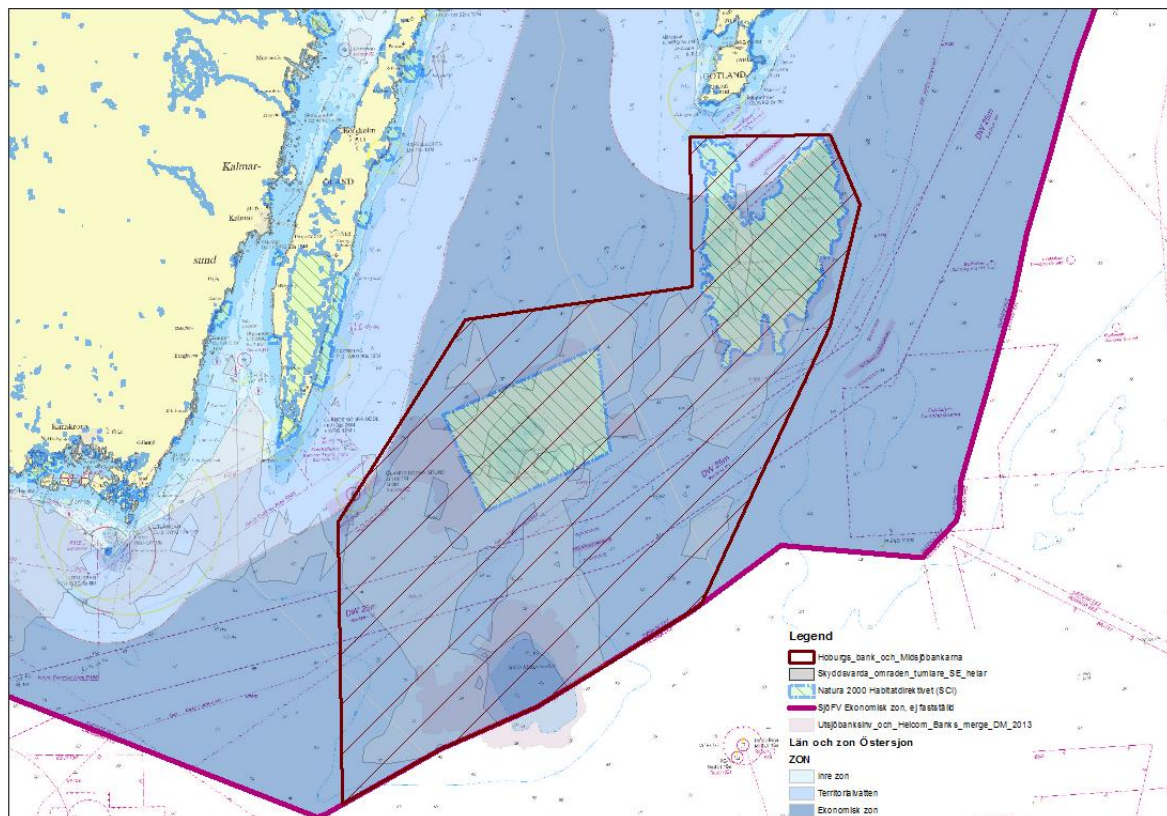

Fig. 2 Länsstyrelsernas föreslagna Natura 2000-avgränsning

Länsstyrelsen
Kalmar län

REMISS

2016-04-25

4 (9)

Lst Gotland dnr 511-3419-15

Lst Kalmar dnr 511-3380-14

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Behov av bevarandeåtgärder och förvaltning

Det ingår inte i Natura-uppdraget att föreslå nödvändiga bevarandeåtgärder i redovisningen till Naturvårdsverket, men vi vill upplysa om vilka huvudsakliga ungefärliga åtgärder som kan krävas.

Tummlaren är typexemplet på en art som är i behov av en adaptiv förvaltning, där samverkansgrupper med representanter från fisket och forskningen behöver ingå. Denna förvaltning kan behöva utvecklas för samtliga svenska vatten oavsett Natura 2000 med anledning av att tummlaren är en fridlyst art.

Vindkraft

För tummlaren bedöms risken för störning mest relevant vid en eventuell byggfas. I Östersjön är det inte lämpligt att använda pålning som metod utan istället nyttja andra etablerade tekniker. Eftersom Östersjötumlarna är så få innebär pålning och den ljudalstring detta innebär högst sannolikt en oacceptabel störning såväl på individnivå som på populationsnivå. Den samlade påverkan från vindkraftsetablering på tumlare och övriga marina naturvärden inkluderande övervintrande fågel måste noggrant utredas vid kommande prövningar.

Fiske

Bifångster av tumlare bedöms kunna vara ett problem vid fiske med stormaskiga garn som i Östersjön främst används vid fisket efter torsk och plattfisk. Få moderna rapporter om bifångster finns från Östersjön, men tidigare använda drivgarn var högst troligen ett reellt problem. Däremot är redan bifångst av enstaka djur ett problem för den fåtaliga Östersjöpopulationen. Användande av sälsäkra redskap som torskburar innebär också att man undviker risk för bifångster av tumlare och även fågel i stor utsträckning.

Sjöfart

Den föreslagna (liksom redan befintliga) Natura 2000-avgränsningen berör den sjöfartsrutt söder om Öland och Gotland som håller en stor del av Östersjöns lastfartygstrafik (ca 50 000 fartyg årligen). Buller från fartygstrafik tillsammans med användande av ekolod med "fel" frekvens utgör en störningskälla för tumlaren. Förekommande illegala oljeutsläpp till havs är ett påtagligt hot i första hand för fågellivet.

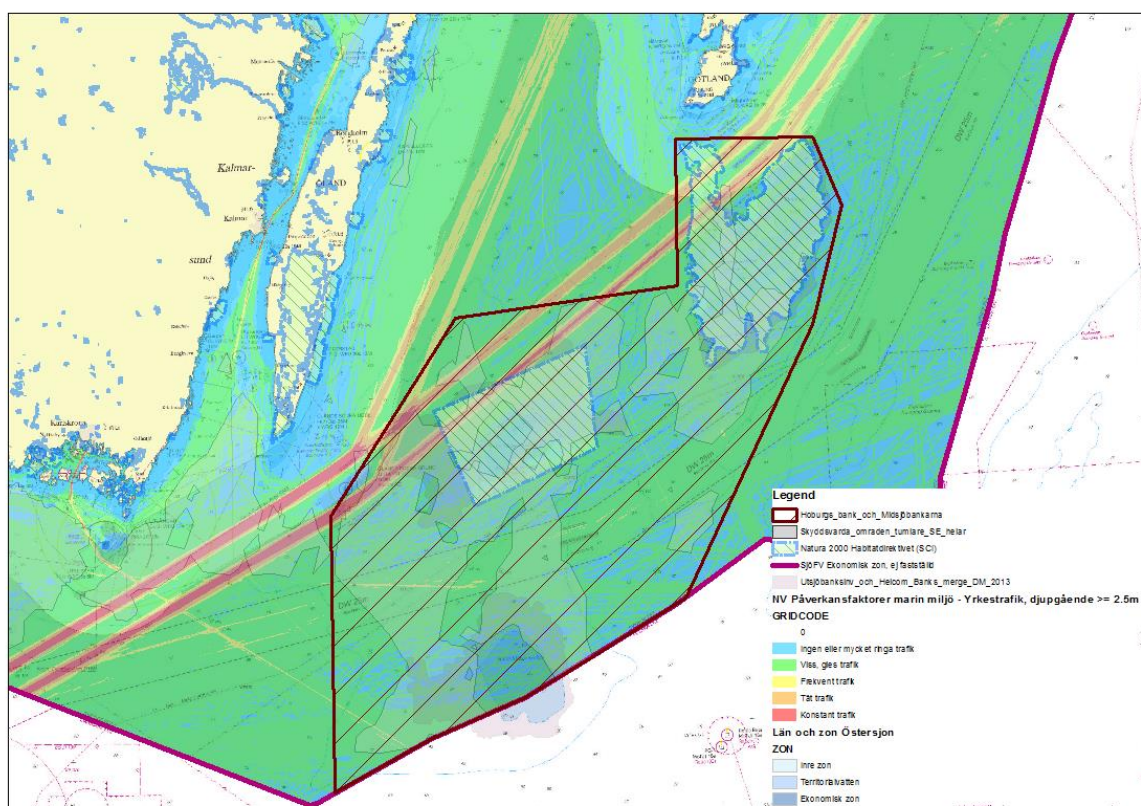

Fig. 3. Fartygstrafik i det aktuella området.

Samverkansgrupper

Vid seminarier som har hållits kring tumlaren tillsammans med HaV, andra länsstyrelser och representanter från fisket har förslaget att bilda särskilda samverkansgrupper, en för vardera av de tre svenska tumlarpopulationerna. På detta sätt kan forskare, berörda myndigheter och representanter för fisket få en gemensam möjlighet att ta fram lösningar för att minska fiskets påverkan och nå bevarandemålen.

Länsstyrelsen
Kalmar län

REMISS

2016-04-25

6 (9)

Lst Gotland dnr 511-3419-15

Lst Kalmar dnr 511-3380-14

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Vad är Natura 2000?

Natura 2000 är ett nätverk som skapades inom EU för att hejda utrotningen av djur och växter och för att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer har pekat ut områden från de listor över livsmiljöer och arter som finns i habitat- och fågeldirektiven. Syftet med Natura 2000 är att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden inom gemenskapen genom att alla länderna tar ett ansvar för att säkra sin del av det gemensamma arv som naturen är.

Natura 2000-områden utses med stöd av två EU-direktiv: fågeldirektivet och habitatdirektivet. Där listas 170 livsmiljöer och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. Medlemsstaterna har, med start år 1993, valt ut områden med utgångspunkt från listorna. Varje land ansvarar för förvaltningen av områdena och att de listade arterna och livsmiljöerna bevaras. Den verksamhet som sker och som påverkar dessa områden måste utföras i överensstämmelse med målsättningen att bevara arterna och livsmiljöerna. Natura 2000 ska bevara värdefull natur, men innebär inte något generellt stopp för pågående markanvändning eller utveckling av samhället. Det måste avgöras i varje enskilt fall vilka åtgärder som kan fortsätta och vilka som inte kan tillåtas. Av denna anledning finns i Sverige en tillståndsplikt som gäller för sådana åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Områdena är dessutom av riksintresse enligt 4 kapitlet miljöbalken, vilket har betydelse vid prövning av verksamheter och vid samhällsplanering.

Läs mer om Natura-2000

Länsstyrelsen i Gotlands läns webbplats

<http://www.lansstyrelsen.se/gotland>

Länsstyrelsen i Kalmar läns webbplats

<http://www.lansstyrelsen.se/kalmar>

Läs mer om Natura-2000 på Naturvårdverkets webbplats

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhall/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Naturvard/Skydd-av-natur/Natura-2000>

FAKTA - tumlare

Tumlare är en tandval som kan bli upp till 1,9 meter lång. Förutom Östersjö- och Bälteshavspopulationerna som förekommer även en Skagerackpopulation i svenska vatten. Tumlarens naturliga utbredningsområde i vårt land har förr sträckt sig upp i Bottenviken. Numera går den endast upp till och med Ålandshav i nordost.

Länsstyrelsen
Kalmar län

REMISS
2016-04-25

7 (9)

Lst Gotland dnr 511-3419-15
Lst Kalmar dnr 511-3380-14

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Ni ges nu möjlighet att yttra er över förslaget att ge aktuellt område status som Natura 2000-område. Synpunkter bör vara Länsstyrelsen tillhanda, helst per e-post till adressen kalmar@lansstyrelsen.se, och om möjligt före den 31 maj 2016, men senast den 7 juni 2016. Länsstyrelsen i Gotlands län kommer att få de inkomna handlingarna översända.

Föreslaget område framgår förutom av ovanstående översiktskartor av bifogade digitala gränser i SHAPE-format samt via detaljkarta på Länsstyrelsernas webbplatser.

För frågor kontakta

Ingunn Tryggvadotter, Länsstyrelsen Gotlands län
ingunn.tryggvadotter@lansstyrelsen.se, 010-223 92 99

Tomas Järnetun, Länsstyrelsen Kalmar län
tomas.jarnetun@lansstyrelsen.se, 010-223 85 28

Med vänliga hälsningar

Ingunn Tryggvadotter & Tomas Järnetun

Länsstyrelsen
Kalmar län

REMISS

2016-04-25

8 (9)

Lst Gotland dnr 511-3419-15

Lst Kalmar dnr 511-3380-14

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Sändlista

Havs- och vattenmyndigheten

havochvatten@havochvatten.se

anna.karlsson@havochvatten.se

lena.tingstrom@havochvatten.se

Trafikverket

trafikverket@trafikverket.se

Transportstyrelsen

sjofart@transportstyrelsen.se

Jordbruksverket

jordbruksverket@jordbruksverket.se

sofia.blom@jordbruksverket.se

Sjöfartsverket

sjofartsverket@sjofartsverket.se

Kustbevakningen

registrator@kustbevakningen.se

Sveriges geologiska undersökning

sgu@sgu.se

carin.lundberg@sgu.se

helena.kjellson@sgu.se

jerry.hedstrom@sgu.se

Energimyndigheten

registrator@energimyndigheten.se

matilda.schon@energimyndigheten.se

Svenska kraftnät

registrator@svk.se

Försvarsmaktens högkvarter

exp-hkv@mil.se

jakob.gille@mil.se

Fortifikationsverket

fortv@fortifikationsverket.se

bo.larsson2@fortifikationsverket.se

Region Gotland

regiongotland@gotland.se

Regionförbundet i Kalmar län

info@rfl.se

Svenska naturskyddsföreningen

remisser@naturskyddsforeningen.se

ellen.bruno@naturskyddsforeningen.se

SOF-BirdLife

info@birdlife.se

Världsnaturfonden WWF

info@wwf.se

Sveriges Fiskares Riksförbund/Sveriges fiskares PO/Swedish Pelagic Federation PO

peter.olsson@yrkesfiskarna.se

fredrik.lindberg@yrkesfiskarna.se

tore.johnsson@yrkesfiskarna.se

Sveriges Yrkesfiskares

ekonomiska förening (SYEF), Solhagsv. 3, 387 50 KÖPINGSVIK

Havs- och Kustfiskarnas

Producentorganisation

info@hkpo.se

Sveriges torskfiskares

producentorganisation

info@stpo.se

Fiskeservice Gotland Ek. För. Kappelshamn Flenvikev. 35624 55 LÄRBRO

Gutefisk ekonomisk förening,

c/o Johannes Klingvall, Östergarn Herrvik 196, 623 68 KATTHAMMARSVIK

Öland och Gotlands Fiskareförbund, Gutenviks väg 8, 623 69 Katthammarsvik

Kalmar läns Fiskareförbund, Esbjörn Johansson, Tomtegatan 15 G, 593 54 Västervik

Länsstyrelsen
Kalmar län

REMISS

2016-04-25

9 (9)

Lst Gotland dnr 511-3419-15

Lst Kalmar dnr 511-3380-14

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Kopia för kännedom

Borgholms kommun

kommun@borgholm.se

Mörbylånga kommun

kommun@morbylanga.se

Torsås kommun

info@torsas.se

Karlskrona kommun

karlskrona.kommun@karlskrona.se

Länsstyrelsen Östergötland

linda.valberg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Blekinge

ulrika.widgren@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Skåne

Eva.M.Ohlsson@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Halland

Bo.Gustafsson@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Västra Götaland

Maria.Kilnas@lansstyrelsen.se

Naturvårdsverket

mikael.lindberg@naturvardsverket.se

Boverket

registraturen@boverket.se

Riksantikvarieämbetet

hakan.slotte@raa.se

Kammarkollegiet

registratur@kammarkollegiet.se

Vattenmyndigheten för

Södra Östersjöns vattendistrikt irene.bohman@lansstyrelsen.se

Linnéuniversitetet

Sjöfartshögskolan

kjell.larsson@lnu.se

Inst. för biologi och miljö

per-eric.betzholtz@lnu.se

SLU ArtDatabanken

mona.naeslund@slu.se

SLU Aqua, Inst för akvatiska resurs

sara.konigson@slu.se

Naturhistoriska Riksmuseet

Julia.Carlstrom@nrm.se

AquaBiota

martin.isaeus@aquabiota.se

Naturskyddsföreningen i Kalmar län

catharina.lihnell@naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen Gotland

styrelsen@naturskyddsforeningengotland.se

Gotlands ornitologiska förening

mans.marlo@telia.com

Ölands ornitologiska förening

oof.kontakt@gmail.com

Coalition Clean Baltic

ida.carlen@ccb.se

E.ON Wind Sweden

vind@eon.se